

Munnþurrkur – fyrir skjólstæðinga og heilbrigðisstarfsfólk

Munnþurrkur stafar meðal annars af of lítilli munnvatnsframleiðslu og getur komið fram við ákveðna sjúkdóma eða sem aukaverkun við töku vissra lyfja. Munnþurrkur eykur hættuna á tannskemmdum (tannátu). Þurr munnur getur líka torvelað fólk að tala, tryggja matinn og kyngja honum. Bragðskynið getur líka breyst.

Lyf og munnþurrkur

Fjöldi lyfja getur valdið munnþurrki, sérstaklega lyf með andkólinvirk áhrif. Þessi lyf eru algeng í meðferð við geðröskunum, Parkinsons-sjúkdómi, meltingartruflunum, tíðum þvaglátum, flogaveiki og ofnæmi. Andkólinvirk áhrif geta einnig valdið sjóntruflunum, hægðatregðu, þvagteppu, bylтуhættu og rugli – sem aldraðir eru sérstaklega viðkvæmir fyrir.

Ef talið er að lyf valdi munnþurrki er mögulegt að meta breytingar á lyfjameðferð, t.d. með því að minnka skammt eða skipta um lyf.

Andkólinvirk lyf sem geta valdið munnþurrki

- Geð- og þunglyndislyf
- Meltingarfæralyf
- Lyf við tíðum þvaglátum
- Lyf við Parkinsons-sjúkdómi
- Ofnæmislyf
- Flogaveikilyf

Eldra fólk er í aukinni áhættu á munnþurrki vegna fjölda lyfja í notkun. Ávallt skal meta hvort munnþurrkur sé hugsanleg aukaverkun af lyfjameðferð og íhuga aðlögun meðferðar í samráði við heilbrigðisstarfsfólk.

Meðferð við munnþurrki

Fjölbreytt úrræði eru í boði í apótekum. Nokkur dæmi:

- **Xerodent** – án lyfseðils.
- **Sykurlausar sogtöflur og tyggigúmmí**, s.s. Profyllin, HAp+ og önnur með sætuefnum sem ekki skaða tennur.
- **Saliva Orthana munnúði**
- **Zendium Saliva línan:**
 - Munnsprey til notkunar yfir daginn.
 - Gel fyrir máltíðir eða næturnotkun (6–8 tíma verkun).
 - Tannkrem sem notað er daglega.